

«Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδακτική πράξη»

Σύρος 8, 9, 10 Μαΐου 2009

Τίτλος: Το Διαδίκτυο στη Σχολική Τάξη : από τη Θεωρία στην Πράξη

Όνομα: Τελλίδου Δώρα, Ντίνιας Κώστας

Τίτλος συγγραφέα: υπ. Διδάκτορας/ Αναπλ. Καθηγητής

E-mail: teld@otenet.gr kdinas@uowm.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εισήγηση θα περιγραφεί μέρος της πιλοτικής διαδικασίας ενός παρεμβατικού προγράμματος διδασκαλίας με το διαδίκτυο, στο πλαίσιο της εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής με θέμα τη δυνατότητα αξιοποίησης του *Παγκόσμιου Ιστού* στο περιβάλλον της σχολικής τάξης στο μάθημα των Αγγλικών.

Οι μαθητές ενός τμήματος της Στ' τάξης δημοτικού σχολείου στην πόλη της Καστοριάς αποτελούν την πειραματική ομάδα και διδάσκονται τα αγγλικά με το διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα τον *Παγκόσμιο Ιστό*. Επιχειρείται η εφαρμογή ενός μοντέλου διδασκαλίας με την ενσωμάτωση του διαδικτύου στην καθημερινή πρακτική της τάξης, όπου η θεωρία εναρμονίζεται με την πράξη και οδηγεί στην ανάπτυξη νέων τρόπων προσέγγισης της διδασκαλίας, νέων προτύπων εκπαιδευτικών, τοποθετώντας τον μαθητή στο κέντρο της μαθησιακής και διδακτικής πορείας.

Στην συγκεκριμένη εργασία θα αναφερθούμε συνοπτικά στα αποτελέσματα του γραπτού τεστ επίδοσης της πειραματικής ομάδας σε σύγκριση με την επίδοση της ομάδας ελέγχου, για να διαπιστωθεί κατά πόσο συντελείται πρόοδος στην κατανόηση και παραγωγή της γλώσσας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: *Παγκόσμιος Ιστός, αγγλικά με τη χρήση διαδικτύου, παρεμβατικό πρόγραμμα, πιλοτική έρευνα*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα τα περισσότερα δημοτικά σχολεία της χώρας μας είναι εξοπλισμένα με εργαστήρια υπολογιστών, όπου αναμένεται να οδηγούνται οι τάξεις προς αξιοποίηση του νέου μέσου. Η χρήση του Η/Υ υποστηρίζεται από τα νέα Δ.Ε.Π.Π.Σ. αλλά περιορίζεται σε σύντομες αναφορές χωρίς οργανωμένη μεθοδολογικά ένταξή τους στη διδακτική διαδικασία. Ειδικότερα για το μάθημα της ξένης γλώσσας, οι αναφορές είναι σχεδόν μονολεκτικές¹ και αφορούν στη χρήση του διαδικτύου για τις μαθησιακές δραστηριότητες και τις μαθησιακές πηγές.

Εν τούτοις, η χρήση των νέων τεχνολογιών προωθείται δυναμικά στη διδακτική διαδικασία, παρά τις όποιες επιφυλάξεις ή αρνητικές κριτικές που δέχεται. Ειδικότερα για τις ξένες γλώσσες, το ιστορικό της χρήσης των υπολογιστών στην έρευνα για την εκμάθηση και τη διδασκαλία της δεύτερης ή ξένης γλώσσας ξεκινάει από τη δεκαετία του

¹ Δ.Ε.Π.Π.Σ, 2002: *τομ. Β', 447,448* (ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, Υπουργείο Εθνικής, Παιδείας & Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα, Σεπτέμβριος, 2002)

www.e-diktyo.eu

www.epyna.gr

1950 και του 1960 αντίστοιχα, (Chapelle, 2001). Έχει ήδη υποστηριχθεί ερευνητικά ότι η χρήση της πληροφορικής και επικοινωνιακής τεχνολογίας διευκολύνει και προωθεί τη μάθηση, (Chun & Brandl, 1992, Warschauer & Healey, 1998, Lee, 2001, Solvie & Kloek, 2007). Το ζητούμενο είναι η ένταξη και η δημιουργική χρήση των νέων τεχνολογιών στην τάξη και αυτό μπορεί να επιτευχθεί όχι μόνο από την κατάκτηση τεχνολογικών δεξιοτήτων αλλά από την καθοδήγηση των θεωριών μάθησης και διδακτικής μεθοδολογίας, από την παιδαγωγική και την ψυχολογία, ώστε να επιτευχθεί το ιδανικό περιβάλλον και οι συνθήκες για τις δραστηριότητες με υπολογιστές.

Με την παρούσα ερευνητική προσέγγιση καταβάλουμε μια προσπάθεια πρακτικής αξιοποίησης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην τάξη. Οι κύριοι αποδέκτες του ερευνητικού μας πεδίου είναι οι μαθητές και η προς όφελός τους διδακτική παρέμβαση ενός πειραματικού προγράμματος με το διαδίκτυο και οι εκπαιδευτικοί των ξένων γλωσσών, οι οποίοι κατέχουν τις βασικές γνώσεις χρήσης του υπολογιστή και του διαδικτύου και είναι πρόθυμοι να τα εντάξουν στο μάθημα της ξένης γλώσσας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ερευνητική μέθοδος στηρίχθηκε στον απλό σχεδιασμό δύο ομάδων υποκειμένων, πειραματική και ελέγχου, (Verma & Mallick, 1999:103).

Ομάδες	Προ - έλεγχος	Παρέμβαση	Μετέλεγχος
Πειραματική	_____	X	Τεστ
Ελέγχου	_____	_____	Τεστ

Τις δύο ομάδες αποτέλεσαν οι μαθητές των Στ' τάξεων δύο δημοτικών σχολείων, όπως ήταν ήδη διαμορφωμένες. Πραγματοποιήθηκαν διαγνωστικά τεστ για τον έλεγχο του γνωστικού επιπέδου των δύο ομάδων² και ζητήθηκε γραπτή έκθεση των προσωπικών τους δεδομένων και των απόψεων σχετικά με τη χρήση των Νέων Τεχνολογιών. Το πρόγραμμα διδασκαλίας με το διαδίκτυο εφαρμόστηκε στην πειραματική ομάδα για τρεις περίπου μήνες, δύο φορές την εβδομάδα κατά τη διάρκεια του μαθήματος των αγγλικών. Τα υποκείμενα ήταν στο φυσικό τους περιβάλλον, την τάξη και ομοιογενή ως προς την ηλικία, επίδοση, αλλά και ως προς ορισμένους κοινωνικούς παράγοντες (διαμονή, κατοχή Η/Υ και παρακολούθηση φροντιστηριακών μαθημάτων). Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος αξιολογήθηκαν με γραπτά τεστ επίδοσης και ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της συνολικής πορείας του προγράμματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το πρότυπο μοντέλο διδασκαλίας κατά τη διδασκαλία με το διαδίκτυο βασίζεται κυρίως στο **μοντέλο της συνεργατικής διερεύνησης** (Newman, 2005). Ο όρος συνεργατική διερεύνηση χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα μεθοδολογικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο οι μαθητές εργάζονται διερευνητικά σε ένα θέμα για την τάξη και κατά ομάδες παρουσιάζουν τη δουλειά τους γραπτώς, μέσα σε ένα περιβάλλον, όπου η διδασκαλία διαφέρει ριζικά από την παραδοσιακή μορφή του διαλεκτικού μονόλογου στην τάξη (Roberts et al., 2000) ως προς τους παρακάτω άξονες:

- Η διδασκαλία: οι μαθητές δεν κάθονται παρατεταγμένοι σε σειρές ακούγοντας παθητικά το μονόλογο του δασκάλου, συμμετέχουν ενεργά στη διδασκαλία.

² Cambridge Young Learners English Tests, Past Papers. Movers (test 3) /Flyers (test 1), EXAMINATION PAPERS FROM UNIVERSITY OF CAMBRIDGE ESOL EXAMINATIONS, Cambridge University Press, 2003
www.e-diktyo.eu www.epyna.gr

- Οι πληροφορίες: δεν προέρχονται αποκλειστικά από το βιβλίο ή άλλα έντυπα, αλλά παρέχονται ψηφιακά από το διαδίκτυο
- Οι μαθητές: δεν είναι παθητικοί δέκτες γνώσης αλλά δημιουργοί αυτής και συντονιστές του προσωπικού τους ρυθμού μάθησης.
- Το περιβάλλον: δεν είναι αποκλειστικά η τάξη, αλλά εκτείνεται και στο σπίτι, στην κοινότητα και στον υπόλοιπο κόσμο
- Το σχολείο: αποτελεί πηγή διαρκούς μάθησης

Η αποτελεσματική ενσωμάτωση του Η/Υ έχει κάποια προαπαιτούμενα, όπως διασύνδεση με τα Αναλυτικά Προγράμματα και τα γνωστικά περιεχόμενα. Παράλληλα όμως, οι μαθητές χρειάζονται ορισμένες στρατηγικές για να αντιμετωπίσουν το σύνολο των πληροφοριών στο διαδίκτυο και να ανταποκριθούν στις δυσκολίες, (Oxford, 1999, Savignon, 2004, Cohen, 2006, Dudeney & Hockly, 2007). Η σωστή πρακτική τους στο περιβάλλον διδασκαλίας της ξένης γλώσσας με το διαδίκτυο θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για να ανταποκριθούν οι μικροί μαθητές στο πρόγραμμα, όπως και οι εκπαιδευτικοί. Η καλλιέργεια των έμμεσων και άμεσων στρατηγικών οι οποίες θα συνδέονται μεταξύ τους λογικά και συστηματικά θα συντείνουν στην ανάπτυξη ενός μοντέλου εργασίας με το διαδίκτυο, (Ράπτη & Ράπτη (2001:271, τομ. Β'):

- επιλογή της πληροφορίας που αναζητούμε
- επιλογή συγκεκριμένων πηγών
- αναζήτηση πληροφορίας
- επεξεργασία πληροφορίας
- καταγραφή πληροφορίας
- επανεξέταση & συσχέτισμός
- παρουσίαση της πληροφορίας
- εκτίμηση του έργου

Οι διδακτικοί στόχοι που τίθενται στο περιβάλλον εργασίας με το διαδίκτυο διαμορφώνονται με βάση το νέο μαθησιακό και διδακτικό περιβάλλον και αφορούν γενικούς σκοπούς των Δ.Ε.Π.Π.Σ. σχετικά με τον εγγραμματισμό και την πολυπολιτισμικότητα, τους ειδικότερους στόχους των εγχειριδίων της Αγγλικής γλώσσας σχετικά με την κατανόηση και παραγωγή λόγου, καθώς και τεχνολογικούς στόχους σχετικά με τη χρήση του υπολογιστή και του διαδικτύου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΤΕΣΤ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα από το γραπτό τεστ επίδοσης των μαθητών και των δύο ομάδων, πειραματικής και ελέγχου, το οποίο δόθηκε στο τέλος του προγράμματος, ώστε να αξιολογηθούν τα γνωστικά οφέλη από την παρέμβαση του διαδικτύου στο πειραματικό τμήμα.

Τα θέματα του τεστ αφορούσαν τα περιεχόμενα του διδακτικού εγχειριδίου, όπως αυτά διδάχθηκαν στο μεν τμήμα ελέγχου με τον παραδοσιακό τρόπο, στο δε πειραματικό τμήμα με το διαδίκτυο. Εξετάστηκαν τρεις ενότητες: *Αυστραλία, Αμαζόνιος, Πόλοι*. Ζητήθηκε από τους μαθητές: α) να κάνουν λίστες με τα ζώα που ζουν στους Πόλους, στην Αυστραλία και στην έρημο, β) να αναπτύξουν επιχειρήματα συγκρίνοντας τον τρόπο ζωής των Ινδιάνων του Αμαζονίου με τον μοντέρνο, γ) να αναφέρουν για την κάθε περιοχή ότι γνωρίζουν σχετικά με τον τόπο, τη χλωρίδα, τις πόλεις ή τους ανθρώπους και διάφορα πολιτισμικά στοιχεία. Για να δοθεί η αντικειμενική εικόνα του περιεχομένου των γραπτών και η ποιοτική διαφορά, προτιμήθηκε η ποιοτική ανάλυση των δεδομένων των τριών ζητημάτων του γραπτού τεστ με τη μέθοδο της *Ανάλυσης Περιεχομένου*.

Ζήτημα 1^ο

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των μαθητών στα δύο σχολεία (7^ο και 6^ο), δημιουργήθηκαν τρεις πίνακες με τα αποτελέσματα της συγκριτικής ανάλυσης των γραπτών αναφορών των μαθητών στη χλωρίδα των περιοχών που ζητήθηκαν στο τεστ.

Οι μαθητές της ομάδας ελέγχου του 7^{ου} δημοτικού (σύνολο 18) στο ερώτημα για τις λίστες με τα ζώα που ζουν στις συγκεκριμένες περιοχές έδωσαν συνολικά: 9 ονόματα για τους Πόλους, 11 για την έρημο και 11 για την Αυστραλία.

Πόλοι	Έρημος	Αυστραλία
1. bear	1. scorpion	1. kangaroo
2. fox	2. camel	2. scorpion
3. wolf	3. snakes	3. snakes
4. seal	4. termites	4. worms
5. reindeer	5. gorillas	5. koala
6. penguin	6. spider	6. dingo
7. husky	7. rats	7. vultures
8. whale	8. monkey	8. monkey
9. fish	9. parrot	9. parrot
	10. vulture	10. rats
	11. elephant	11. termites

Πίνακας **Error! Unknown switch argument.** Αναφορές της ομάδας ελέγχου στη χλωρίδα της Αυστραλίας, της ερήμου και των Πόλων

Οι μαθητές των πειραματικών ομάδων του 6^{ου} δημοτικού σχολείου (σύνολο 22), έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις στις λίστες τους.

Πόλοι	Έρημος	Αυστραλία
1. polar bear	1. ants	1. dingo
2. polar /arctic fox	2. armadillo	2. koala
3. arctic wolf	3. bandicoot	3. snakes
4. seal	4. antelope	4. fast sand rat
5. caribou	5. gazelle	5. owls
6. penguin	6. iguana/ lizard	6. kangaroo
7. husky	7. springbok	7. iguana
8. whale	8. hyena	8. bilby
9. musk ox	9. big horn sheep	9. parrot
10. walruses	10. hedge hog	10. wallaby
11. ermine	11. mouse	11. brusch turkey
12. lemming	12. scorpion	12. platypus
13. weasel	13. fast sand rats/ rats	13. numbat
14. arctic hare	14. fox	14. Tasmania devil
15. snowy owl	15. coyote	15. Wombat
16. albatross	16. jack rabbits	16. Echidna
17. bald eagle	17. alligator	17. Kocatoo
18. wolverine	18. thorny devil	18. Possum

	19.dingo 20.sidewinder	19.Kookaburra 20.Buffalo
--	---------------------------	-----------------------------

Πίνακας **Error! Unknown switch argument.** Αναφορές της πειραματικής ομάδας στη χλωρίδα της Αυστραλίας, της ερήμου και των Πόλων

Όπως παρατηρούμε από τους πίνακες, οι μαθητές των πειραματικών ομάδων ανέφεραν σχεδόν τα διπλάσια ονόματα ζώων αλλά και πτηνών, ερπετών και εντόμων. Μέσα στις αναφορές εμπριέχονται σχεδόν όλα όσα καταγράφονται από τους μαθητές της ομάδας ελέγχου, οι οποίοι αντλούν πληροφορίες από το διδακτικό τους εγχειρίδιο. Οι μαθητές των πειραματικών τμημάτων εμφανίζουν έναν ονοματολογικό πλούτο στις λίστες τους, αντλώντας πληροφορίες και από το σχολικό εγχειρίδιο αλλά και από τις ιστοσελίδες του διαδικτύου, τις οποίες είχαν επισκεφτεί για να γνωρίσουν την χλωρίδα των τόπων. Η διαφορά όμως δεν έγκειται μόνο στην ποσότητα αλλά και στον τρόπο γραπτής έκφρασης. Για παράδειγμα, ενώ οι μαθητές στην ομάδα ελέγχου κάνουν αναφορές στα ζώα των περιοχών ως αρκούδες, αλεπούδες, λύκοι, κουκουβάγια, οι μαθητές στην πειραματική ομάδα διευκρινίζουν, πολικές ή αρκτικές αρκούδες (polar/ arctic bear), πολικές αλεπούδες (polar foxes), αρκτικός λύκος (arctic wolf), κουκουβάγια του χιονιού (snowy owl), φαλακρός αετός (bald eagle), αρκτικός λαγός (arctic hare).

Είναι φανερό ότι τα μαθήματα με το διαδίκτυο συνέβαλαν στο να γνωρίσουν οι μαθητές τη χλωρίδα των περιοχών και να συγκρατήσουν αρκετά ονόματα ζώων, ερπετών και πτηνών.

2^ο ζήτημα

Το δεύτερο θέμα του τεστ αφορά τα θετικά και αρνητικά στοιχεία της ζωής των Ινδιάνων του Αμαζονίου. Οι απαντήσεις των μαθητών οργανώθηκαν σε κατηγορίες με βάση τη μέθοδο της *Ανάλυσης Περιεχομένου* και μονάδα ανάλυσης το «θέμα». Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να αξιολογήσουμε τις απαντήσεις των παιδιών στις δύο ομάδες, ποιοτικά αλλά και ποσοτικά με τη βοήθεια της στατιστικής ανάλυσης των συχνοτήτων (frequencies).

Κατηγορίες

1.Συνθήκες διαβίωσης

- 1.1 τροφή
- 1.2 υγεία
- 1.3 διαμονή
- 1.4 υλικά αγαθά

2.Περιβάλλον

- 2.1 φύση
- 2.2 κλίμα

3.Κοινωνικότητα

4.Αξίες

- 4.1 ελευθερία
- 4.2 ειρήνη
- 4.3 πόλεμος

5.Πολιτισμός

Οι αναφορές των μαθητών της ομάδας ελέγχου για τα θετικά στοιχεία της ζωής των Ινδιάνων περιορίζονται στην τροφή και στη διαμονή.

Πίνακας 1. Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις θετικές αναφορές των μαθητών της ομάδας ελέγχου

Θετικά στοιχεία	Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
Τροφή	13	52%
Υγεία	1	4 %
Διαμονή	5	20 %
Περιβάλλον	4	16 %
Αξίες	2	8%
Σύνολο	(25)	100,0 %

Οι περισσότερες απαντήσεις σχετίζονται με την εύρεση τροφής (52%), "hunt animals", "eat the animals", "they fishing and hunt" και προφανώς θεωρούν θετικό το γεγονός ότι αναζητούν οι ίδιοι τροφή στη φύση και δεν εξαρτώνται από τα υλικά αγαθά του σύγχρονου κόσμου. Έχουμε τέσσερις αναφορές στη φύση (16%), "come in contact with nature", "they live in the nature", "the good for them is the nature" και πέντε αναφορές στη διαμονή (20%), όπως, "lived in the forest", "they live in the forest".

Σχετικά με τα αρνητικά στοιχεία των απαντήσεων έχουμε και πάλι περιορισμένες αναφορές, οι περισσότερες σχετικές με το περιβάλλον, τις αξίες και γενικά με τον τρόπο ζωής.

Πίνακας 2. Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις αρνητικές αναφορές των μαθητών της ομάδας ελέγχου

Αρνητικά στοιχεία	Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
Περιβάλλον	4	28,1%
Τροφή	1	6,3%
Υλικά αγαθά	5	31,3%
Διαμονή	1	6,3%
Αξίες	5	31,3%
Σύνολο	(16)	100,0 %

Το περιβάλλον το συσχετίζουν με τα δάση και τους κινδύνους που διατρέχουν από τους "μοντέρνους" ανθρώπους, "cut their trees", "danger of forest", "come people want to destroy their forest", και με το κλίμα, "rains very times". Υπάρχουν επίσης κάποιες αναφορές και σε αξίες της ζωής, όπως ο κίνδυνος, "life is very dangerous", "the animals are in danger". Το αρνητικό στοιχείο για τη διατροφή δηλώνεται έμμεσα, "I eat food from supermarket", σε αντίθεση με τους Ινδιάνους, οι οποίοι τρώνε ζώα και φυτά από τη φύση. Ένα παιδί αναφέρθηκε έμμεσα και στις συναλλαγές, "they can't sell", υποδηλώνοντας ότι δεν υπάρχει εμπορική συναλλαγή.

Αναλύοντας τις αναφορές των μαθητών της πειραματικής ομάδας, παρατηρούμε ότι υπάρχουν περισσότερα στοιχεία σχετικά με τα αρνητικά της ζωής των Ινδιάνων του Αμαζονίου. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει αφενός ότι οι μαθητές αυτοί έχουν προσλάβει περισσότερες πληροφορίες σχετικές με το θέμα και αφετέρου ότι έχουν ευαισθητοποιηθεί πολιτισμικά και αντιμετώπισαν στοχαστικά τον τρόπο ζωής αυτών των ανθρώπων.

Πίνακας 3. Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις θετικές αναφορές των μαθητών της πειραματικής ομάδας

Θετικά στοιχεία	Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
Πολιτισμός	2	8,7%
Κοινωνικότητα	5	21,7%
Περιβάλλον	4	17,4%
Τροφή	5	21,7%
Αξίες	7	30,5%
Σύνολο	(23)	100,0 %

Οι θετικοί σχολιασμοί των μαθητών αναφέρονται κυρίως σε αξίες, όπως η ελευθερία, "they live peace", "they are free", "they are happy with their life" και στην κοινωνικότητα που αναπτύσσεται μεταξύ τους, "they are all together", "they live in a communal house". Χρησιμοποιούν πλούσιο λεξιλόγιο για τη ζωή στον Αμαζόνιο, "they live in harmony with nature", "they live in the wild".

Πίνακας 4. Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις αρνητικές αναφορές των μαθητών της πειραματικής ομάδας

Αρνητικά στοιχεία	Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
Περιβάλλον	4	7,1%
Κοινωνικότητα	1	1,8%
Πολιτισμός	21	37,5%
Αξίες	3	5,4%
Τροφή	10	17,9%
Υγεία	7	12,5%
Υλικά αγαθά	4	7,1%
Διαμονή	6	10,7%
Σύνολο	(16)	100,0 %

Είναι πολύ ενδιαφέρουσες οι εκφράσεις που χρησιμοποιούν οι μαθητές, για να δηλώσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ινδιάνοι. Όπως φαίνεται, οι μαθητές εστιάζουν περισσότερο στις διαφορές στα πολιτισμικά θέματα (37,5%) και στις συνθήκες ζωής. Αναφέρουν πολύ εκφραστικά: "they live in jungle and us in civilization", "they live in huts but we live in modern houses", "they must hunt and fish for their food". Ενώ οι μαθητές της ομάδας ελέγχου αναφέρονταν γενικά στα προβλήματα του Αμαζόνιου, οι μαθητές της πειραματικής ομάδας εντοπίζουν τα προβλήματα και τα αποδίδουν άμεσα: "they disappear from white people", "American destroy their forests", "they want to build roads". Επίσης θίγονται τα σημεία των προβλημάτων υγείας, τα οποία δεν παρατηρούνται στις αναφορές της ομάδας ελέγχου: "they have very disease", "they haven't got doctors", "they are in danger of sick...".

Ζήτημα 3^ο

Ζητήθηκε από τους μαθητές να αναπτύξουν σε κείμενο ό,τι ξέρουν για τους Ινδιάνους του Αμαζονίου, για τους πλόους και την Αυστραλία. Η παραγωγή του γραπτού λόγου των μαθητών ταξινομήθηκε, σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από τα γραπτά, στα εξής

θέματα: πολιτισμικά, ιστορικά, τουριστικά, γεωγραφικά, γεωφυσικά, ζώα /φυτά. Στη συνέχεια, κωδικοποιήθηκαν και αναλύθηκαν στατιστικά, ώστε να πάρουμε μια συγκριτική εικόνα του είδους των αναφορών που κάνει η κάθε ομάδα.

Πίνακας 5. Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις αναφορές των μαθητών της ομάδας ελέγχου για τους τόπους

Θέματα	Αυστραλία	Πόλοι	Αμαζόνιος
Πολιτισμικά	(6) 14,5%	(9) 15,3%	(25) 65,8%
Ιστορικά	—	—	—
Τουριστικά	(10) 18,2%		
Γεωγραφικά	(20) 36,4%	(21) 35,6%	(9) 23,7%
Γεωφυσικά	(1) 1,8%		
Ζώα/ φυτά	(16) 29,1%	(29) 49,2 %	(4) 10,5%
Σύνολο	(55) 100%	(59) 100%	(38) 100%

Στον παραπάνω πίνακα είναι συγκεντρωμένες οι αναφορές των μαθητών της ομάδας ελέγχου σχετικά με τις θεματικές ενότητες που τους ζητήθηκε να αναπτύξουν στο τεστ. Με αυτό τον τρόπο γίνεται προσπάθεια αξιολόγησης των όσων έμαθαν για τις ενότητες που διδάχθηκαν. Όπως φαίνεται από τον πίνακα, οι μαθητές αναφέρθηκαν σε θέματα γεωγραφικά και σε ζώα των τόπων αυτών. Οι αναφορές στην ανάπτυξη των θεμάτων είναι σχεδόν μονολεκτικές και δεν παρεκκλίνουν από τα περιεχόμενα του βιβλίου (Funway 3: unit 8). Δηλαδή, αναφέρουν απλώς μερικές πόλεις της Αυστραλίας, μερικά ζώα (Καγκουρό), για τους πόλους αναφέρουν κυρίως ζώα και γεωγραφικά στοιχεία, όπως "north America, Alaska". Σχετικά με τον Αμαζόνιο, το μεγάλο ποσοστό στα πολιτισμικά θέματα (65,8%), αφορά κυρίως τις συνθήκες ζωής των Ινδιάνων (διατροφή και κατοικία), όπως αυτά αναφέρονται και στο εγχειρίδιο των αγγλικών (Funway 3: unit 8): "his house is huts", "they sleep in hammocks", "hunt animals", "wear waist clothes", "he is the Yanommmami".

Πίνακας 6

Κατανομή συχνοτήτων και ποσοστών ανάλογα με τις αναφορές των μαθητών της πειραματικής ομάδας για τους τόπους

Θέματα	Αυστραλία	Πόλοι	Αμαζόνιος
Πολιτισμικά	(30) 33,7%	(32) 42,1%	(59) 73,6%
Ιστορικά	(9) 10,1%	(4) 5,3%	(1) 1,3%
Τουριστικά	(11) 12,4%		
Γεωγραφικά	(12) 13,5%	(9) 11,6%	(14) 17,5%
Γεωφυσικά	(12) 13,5%	(3) 3,9%	(6) 7,5%
Ζώα/ φυτά	(15) 16,9%	(28) 36,8 %	
Σύνολο	(89) 100%	(76) 100%	(80) 100%

Οι μαθητές της πειραματικής ομάδας παρουσίασαν πλουσιότερη ανάπτυξη γραπτού κειμένου ποιοτικά και ποσοτικά. Πρώτον, οι αναφορές είναι σχεδόν διπλάσιες από την ομάδα ελέγχου και δεύτερον υπερέχουν στην προσέγγιση των θεμάτων, όχι μόνο ως προς το πλούσιο λεξιλόγιο και την προσπάθεια ολοκληρωμένων προτάσεων, αλλά και στην ευρύτερη πληροφοριακή κάλυψη των θεμάτων, κυρίως πολιτισμικά (Cononelos & Oliva, 1993). Δείχνουν ότι γνωρίζουν περισσότερα για τους τόπους, τον πολιτισμό και την ιστορία

και το αποδίδουν με εκφραστικότητα και συνοχή στα κείμενα. Για παράδειγμα, παρατίθενται μερικά σημεία από τα κείμενα για την Αυστραλία: *"the aborigines live in south, the part of Australia isn't very popular because there is a big desert", " the first humans travelled across the sea from Indonesia over a ladbridge to Australia and Tasmania about 70,000 years ago", " they have many sports. For example white -water rafting or canoeing", " they could not find any uniform language", " Australia divided in five parts", "the skin is brown and different than blacks", "Austarlian culture is modern in the north part and old- fashioned in the other part... the old- fashioned people are aborigines and they have their own way to live", "Holloween is one traditional in Australia. Some kids make pumpkins with eyes and mouth", " koalas are some animals in danger", " a lot of place to visit like: the house of opera, the red rock and the cave in the sea", " one of Australias' most magnificent place is the Great burnier reef and another is the Great ocean road were you see a lot of reefs".*

Ενώ οι αναφορές, σχετικά με τους πόλους, των μαθητών της ομάδας ελέγχου δεν περιείχαν καμία πληροφορία για τους ανθρώπους που ζουν εκεί, αντίθετα στην πειραματική ομάδα έχουμε πληροφορίες πολιτισμικές και ιστορικές: *"the Inuit live in small groups", "they lived near Alaska and were also known as Eskimoes", "the Inuit's stronger hunter was the leader", " they live in snow houses or made of driftwood, stones, whale bones and sod", " they haven't got cities", " in the are grow only lichens", " they built igloos, eat fishes and they wear fur", " the plant is tudra", " they live in small villages and make totem poles".*

Στο κείμενο για τους Ινδιάνους του Αμαζονίου, οι μαθητές της πειραματικής ομάδας δεν περιορίζονται μόνο στα περιεχόμενα του βιβλίου των αγγλικών, αν και συμπεριλαμβάνουν αρκετά, αλλά μας παρέχουν αρκετές πληροφορίες για τη ζωή και τη δραστηριότητα της φυλής των Yanomami: *"they sleep around their fire", "they live in about hudreds of small villages by families called Shabono", "shabono is a place where they worship Gods", "though many yanomami are peace, many era frience (fierce)", " the villages are autonomous", " they are two tribes, the forest people and the river people", " the most people are hunters and other fishers", " the Amazon Indians make rituals to their gods", " they live in North Amazon between Peru and Venezuela", " the woman in Amazon get marriage at a young age and they have a lot of babies", "Yanomami is a tribe that live there".*

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, οι μαθητές της ομάδας ελέγχου αναφέρθηκαν σε θέματα γεωγραφικά και σε ζώα των τόπων αυτών. Οι αναφορές στην ανάπτυξη των θεμάτων, είναι σχεδόν μονολεκτικές και δεν παρεκκλίνουν από τα περιεχόμενα του βιβλίου.

Οι μαθητές της πειραματικής ομάδας παρουσίασαν πλουσιότερη ανάπτυξη γραπτού κειμένου ποιοτικά και ποσοτικά. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει αφενός, ότι οι μαθητές αυτοί έχουν προσλάβει περισσότερες πληροφορίες σχετικές με το θέμα και αφετέρου ότι έχουν ευαισθητοποιηθεί πολιτισμικά και αντιμετώπισαν στοχαστικά τον τρόπο ζωής αυτών των ανθρώπων. Οι αναφορές τους είναι σχεδόν διπλάσιες από αυτές της ομάδας ελέγχου και υπερέχουν στην προσέγγιση των θεμάτων, όχι μόνο ως προς το πλούσιο λεξιλόγιο και την προσπάθεια ολοκληρωμένων προτάσεων, αλλά και στην ευρύτερη πληροφοριακή κάλυψη των θεμάτων, κυρίως πολιτισμικά. Δείχνουν ότι γνωρίζουν περισσότερα για τους τόπους, τον πολιτισμό και την ιστορία και το αποδίδουν με εκφραστικότητα και συνοχή στα κείμενα με πληροφορίες πολιτισμικές και ιστορικές.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Η χρήση του διαδικτύου και ειδικότερα του παγκόσμιου ιστού είχε θετικά αποτελέσματα στην κατανόηση και παραγωγή γλώσσας, με παράλληλη προώθηση ενός μαθητοκεντρικού τύπου διδασκαλίας με παιδαγωγικές διαστάσεις, (Skourtou & Kazoyli-Kourtis, 2002). Λειτούργησε ως κίνητρο για τη βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων, κυρίως της ανάγνωσης και της γραφής. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να επιλέγουν τα κείμενα προς ανάγνωση από διάφορες πηγές στο διαδίκτυο, να αποφασίζουν για την πορεία των εργασιών με το δικό τους ρυθμό και να παίρνουν αποφάσεις για τον τρόπο οργάνωσης της παρουσίασης των εργασιών. Οι μαθητές εκτέθηκαν σε διαφορετικές προοπτικές επικοινωνίας της πληροφορίας, γεγονός που ώθησε στην αξιοποίηση νέων τρόπων μάθησης με τη χρήση στρατηγικών σε γνωστικό και μεταγνωστικό επίπεδο, ώστε να ανταπεξέρθουν στην πολύμορφη γλωσσολογικά και πολιτισμικά πληροφορία..

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Chapelle, A.C. (2001). Computer Assisted Applications in Second language Acquisition. U.K.: Cambridge University Press
2. Chun, D.M., & Brandl, K.K. (1992). Beyond form-based drill and practice: Meaning- enhanced CALL on the Macintosh. *Foreign Language Annals*, 25(3), 255-267
3. Cohen, D. A., (2006). *Language Learner Strategies 30 years of Research and Practice*. Oxford: Oxford University Press
4. Dudeney, G. and Hockly, N. (2007). **How to Teach with Technology**. London: Longman
5. Lee, J. (2001). The Internet for English Language Teaching. *The Reading Matrix*, V 1, (2)
6. Newman, Judith M., (2005). Collaborative Investigation. *Technology & Instruction* <http://www.lupinworks.com>
7. Oxford, R. (1999). Language Learning Strategies. *What every Teacher should know*. Boston: Heinle & Heinle
8. Roberts, N., et al. (2000). Integrating Computers into the Elementary and Middle School.
9. Savignon, S. J., & Sysoyev, P. (2002). Sociocultural strategies for a dialogue of cultures. *Modern Language Journal*, V86, 508-524
10. Skourtou, E. & Kazoyli-Kourtis, V. (2002). The importance of pedagogy in language learning Information and Communication (ICT): the example of Dialogos. *Πρακτικά 3^ο Πανελληνίου Συνεδρίου ΤΠΕ, με Διεθνή Συμμετοχή, Ρόδος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου*, 620-624
11. Solvie, P., & Kloek, M, (2007). Using technology tools to engage students with multiple learning styles in a constructivist learning environment. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, V 7, (2), <http://www.citejournal.org/>
12. Warschauer, M. & Healey, D. (1998). Computers and language learning: An overview. *Language Teaching*, 31, 57-71
13. Ράπτης, Αλέξανδρος & Ράπτη Αθανασία, (2001). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας*. Τόμος Α, Αθήνα